

Doeprijs IVN Limburg 2010

Projectmeldingsformulier

Datum ingekomen (in te vullen door district)	Regio	Projectnummer		
---	-------	---------------	--	--

1. Projectnaam/activiteit¹ **Boomkikker telmonitoringsproject Maasduinen**

2. Gegevens indiener project

naam organisatie: **IVN Maasduinen** (Amfibieën en reptielenwerkgroep)

contactpersoon: **Ton Wetjens**

functie contactpersoon: Voorzitter IVN Maasduinen
Werkgroep leider Amfibieën en reptielenwerkgroep

adres: Bernhardstr 48

postcode + plaats: 5941 GL Velden

telefoonnummer: 077-4722870

faxnummer:

e-mailadres: awett@hetnet.nl

website: www.ivn.nl/maasduinen/

---

¹ U kunt hier ook de naam van de "succesvolle" activiteit invullen.

3. Projectbeschrijving / beschrijving van de activiteit

a. Wat is / was het doel van het project / de activiteit?

- Wat is?

Boomkikker telmonitoringsproject Maasduinen

Het jaarlijks tellen op vaste routes van het aantal waargenomen boomkikkers op bepaalde teldagen. In het voorjaar van 2010 wordt ook gestart met inventarisatie van aantal roepende mannetjes.

- Wat is het doel?

Inzicht te krijgen of de herintroductie van de boomkikker in de Maasduinen ook werkelijk succesvol verloopt.

Elke waargenomen juveniel, subadult of adult wordt via GPS (coördinaten) vastgelegd met vermelding op wat voor begroeiing het diertje is waargenomen.

De gegevens van alle waarnemingen worden door de Amfibieën en reptielenwerkgroep jaarlijks in een rapport vastgelegd en uitgebracht.

Met deze gegevens wordt een wetenschappelijke onderbouwing van de resultaten van de herintroductie van de boomkikkers in de Maasduinen vastgelegd.

Op basis van de gegevens van het eerste jaar is de herintroductie aangepast. Als voorbeeld. Het uitzetten in het 2° jaar van kleine boomkikkertjes op bramen blijkt veel succesvoller te zijn dan uitzetten van larven in het water.

De overlevingskans van kikkertjes is vele malen groter dan die van larven.

Ander voorbeeld is dat het maaibeleid succesvol werd aangepast na de bevindingen in 2008.

- De activiteit?

De leden van de Amfibieën en reptielenwerkgroep IVN Maasduinen lopen in de zomer 5 maal 2 verschillende telroutes en zoeken of ze boomkikkers zien.

Het lopen van een route duurt ongeveer 3 uur en wordt gemiddeld met minimaal 2-3 personen gelopen die gespecialiseerd zijn in het zoeken naar boomkikkers.

Behalve dat de werkgroep deze routes in de zomer loopt wordt er ook veel veldonderzoek t.b.v. de boomkikkers gedaan in de omgeving van het uitzetgebied van de boomkikkers. Dit levert een schat aan waardevolle gegevens op over het gedrag, de leefwijze en het tijdstip waarop de boomkikkers actief zijn op zoek naar voedsel. Tevens wordt onderzocht in hoeverre migratie plaats vindt.

Een deel van de uit te zetten boomkikkers wordt als larf in het water uitgezet. Het onderzoek richt zich er ook op hoe de ontwikkeling van larf tot juveniel plaats vindt. Dit proces wordt ook nauwkeurig gevolgd.

Verder adviseren we als plaatselijk deskundigen bij de verdere biotoop verbeteringen. Ondermeer zijn er in 2009 voor de boomkikkers nog enkele extra poelen aangelegd en zijn er voor de zomer- en winterbiotoop verbeteringen doorgevoerd voor de boomkikkers.

Van de boomkikker is weinig bekend. Waar de meeste adulten zich in de winter ophouden en overwinteren is nog onduidelijk.

Aan het einde van 2010 wil de werkgroep een eindrapportage uitbrengen over de ontwikkeling van de herintroductie, gedrag en leefwijze van de boomkikkers in de Maasduinen.

b. Op welke doelgroep richt het project / de activiteit zich?

De herintroductie van de boomkikker biedt werkzaamheden voor verschillende werkgroepen van IVN Maasduinen. Behalve de Amfibieën en reptielenwerkgroep is de Beheerwerkgroep bezig met het opsnoeien van hoog opgaande bomen en het verwerken van het snoeihout in rillen. Hierdoor kan zich voor en achter de braamvegetatie de mantel en zoomgrens verder ontwikkelen. Verder worden poelen opgeschoond en worden overwinteringsplaatsen voor de boomkikker gemaakt.

Dit wordt alles gedaan in opdracht en in nauw overleg met de beheerder van het gebied Het Limburgs Landschap.

Verder inventariseert onze vogelwerkgroep of er meer vogels voorkomen en broeden door de biotoopverbetering. Dit zal zeker het geval zijn, omdat de aanpassingen in korte tijd zullen leiden tot schitterende structuurrijke bosranden waarin inheemse bes- en zaaddragende struweelsoorten (meidoorn, hazelaar, hondsroos, braam enz) zich ontwikkelen.

c. Wat is het resultaat / product / effect van het project / de activiteit?

Middels onze telwaarnemingen een wetenschappelijke onderbouwing te geven die aangeeft of de herintroductie van de boomkikker succesvol verloopt. Met de aanvullingen van de andere werkgroepen wordt ook een beeld verkregen wat de habitataanpassing voor meerwaarde oplevert voor de totale Flora en Fauna In dit gebied.

d. Wat is de aanleiding voor dit project / de activiteit?

Het projectvoorstel en haalbaarheidsstudie "De terugkeer van de boomkikker in de zuidelijke Maasduinen" door Ben Crombaghs en Gijs Kurstjens in opdracht van Stichting het Limburgs Landschap.

De aanbeveling in dit rapport was de telmonitoring van de boomkikkers door plaatselijke deskundigen te laten uitvoeren.

e. Wat is de start- en einddatum?

start 2008 einddatum 2010 maar kan daarna doorgaan

Wie zijn de samenwerkingspartners?

Dit is een activiteit die wij als leden van de Amfibieën en reptielenwerkgroep van IVN Maasduinen als vrijwilligers in samenwerking met ecooloog Gijs Kurstjens van Kurstjens, ecologisch adviesbureau en bioloog Ben Crombaghs en Stichting het Limburgs landschap (coördinator Harry Bussink) uitvoeren.

f. Wat is het budget?

Er is jaarlijks een onkostenvergoeding beschikbaar (reis- en materiaalkosten) vanuit het project.

g. Wie zijn de financiers?

De provincie Limburg (Platteland in uitvoering)
VSB en Dynamofonds.

h. Hoeveel vrijwilligers zijn betrokken (geweest) bij de organisatie en hoeveel tijd kost dit hen ongeveer?

Amfibieën en reptielenwerkgroep	7 leden
Beheerwerkgroep	16 leden
Vogelwerkgroep	6 leden

i. Zijn er draaiboeken / evaluaties / materialen etc. beschikbaar voor andere IVN-afdelingen?

- Tel monitoringsverslag van 2008 en 2009

- Er is een draaiboek van de Amfibieën en reptielenwerkgroep die de 2^e route's beschrijft. Verder bevat dit boek informatie hoe en wanneer op welk tijdstip onder welke weersomstandigheden het best kan worden gelopen.

- Tevens willen we graag onze opgebouwde kennis met andere IVN afdelingen delen middels het geven van excursies en lezingen.

- Schooleducatie.

In het voorjaar 2010 wordt een eerste proefproject opgestart met een school
Stap 1 is op de school een theorieles verzorgen over kikkers
Stap 2 met de kinderen het veld in.

Als herintroductie en migratie succesvol verloopt zal in de tijd een netwerk van boomkikkerpopulaties ontstaan in de zuidelijke Maasduinen.

Onze verwachtingen zijn hoog gespannen of we in het voorjaar van 2010 het eerste koorgezang van de boomkikkers horen in de Maasduinen.

4. Waarom is dit project / deze activiteit een aanrader voor andere IVN afdelingen?

Als dit project slaagt kan de boomkikker eventueel op meer geschikte locaties in de Maasduinen en andere plekken in Limburg worden uitgezet. Dit diertje kwam tot sinds kort nog slechts op een plaats in Limburg voor (In de Doort bij Echt) Ondermeer vindt er momenteel een studie plaats naar de kansen voor boomkikker in Weerterbos. De plaatselijke IVN afdeling zou van onze ervaringen kunnen leren.

En is er een schat aan ervaring beschikbaar en vastgelegd om op andere geschikte plaatsen in Limburg biotoopverbeteringen voor de boomkikker door te voeren en vervolgens tot herintroductie over te gaan.

Men kan nu al stellen dat door de biotoopaanpassingen voor de boomkikker de totale Flora en Fauna in dit gebied een beter leefklimaat heeft gebracht.

Het aantal soorten vogels neemt toe. Meer broedplaatsen, dekking en leefruimte voor vogels en zoogdieren.

Opmerkelijk is dat door het specifiek uitgevoerde maaibeleid er in de zomer 2009 een enorm aantal vlinders waren. Volgens ecoloog Gijs Kurstjens en bioloog Ben Crombaghs komt men een dergelijk vlinderparadijs tegenwoordig alleen nog in de oostbloklanden tegen.

Bijlagen:

- Rapport herintroductie Boomkikker in de Maasduinen.
- Een powerpoint presentatie (voor presentatie op vrijwilligersdag) van de specifieke werkzaamheden t.b.v. van het telmonitoringsprogramma van de werkgroep Amfibieën en reptielenwerkgroep (wordt momenteel opgezet en wordt u op verzoek toegezonden).

Formulier (+bijlagen) voor 1 januari 2010 opsturen naar:
IVN District Limburg
t.a.v. B. Kusters
Bemelmansstraat 7
6439 AW Doenrade

email: benkusters@yahoo.com